

tre, prop de St. Aniol de Finestres, on em donaren en les enquestes de 1958 o 1967 (XLIV, 129) *al kamós* com a nom d'un mas; St. Aniol és 15 k. a l'O. de St. Vicenç i a 18 de Sta. Maria de Camós; encara que també em parlaren de la Serra de *Camós* a Pujarnol (XLIV, 128), poblet ja més pròxim, i afrontant en part amb el Camós de Banyoles, però amb la Serra del Freixe i la fonda vall de Granollers de Rocacorba entremig. *Camós* és també cognom català: en particular, de l'escriptor M. Ant. de *Camós* († 1606) i de Narcís *Camós*, l'autor del *Jardín de María* (a. 1657), assidu 10 visitador d'esglésies i santuaris; no descartem que algun d'aquests NLL vingui del cognom d'un d'ells.

i *Cambous* a l'Erau més al Nord: llgd. *chambon* «NL frèquent dans les Cevennes et le Gevaudan» (Sauvages); «*chamboun*, terrain d'alluvion sur les bords de la Loire», i *Le Chambon* «NL frèquent en Périgord» (TdF). En el Cantal apareix en massa, escampat tant pel N. com pel S. del departament: disset casos de *Le Chambon*, nou de *Le(s) Cambon(s)* i set de *Le(s) Cambou(s)* (amb formes antigues *Cambo* S. XI, 1403) etc.) (Amé Di. *Topogr.*). No sols, però, apareix en el Nord i el SE. de França, sinó també molt estès per Gascunya, per més que ho negui Wartburg (FEW II, 125-7) sempre mal informat de les coses del Midi, com ja li ho retragué Rohlf's (ZRPb LII, 492; ASNSL CLXXI, 136).

En singular, *El Camó* nom d'una masia del veinatge del Raval, a La Barroca o St. Esteve de Llèmena (XLIV, 94). També aquest, com a NP rossellonès: cognom de dos homes de St. Ll. de la Salanca i d'un de nat a Perpinyà cap a 1899 (xxv, 87.18); un *Camó*, dit *Fabret* «hebdomadien» de Tuïr a. 1696, i dues dones dites *Camona*, consten allà en els anys 1588 i 1689 (Desplanque, *Archives de Thuir*, 106a, 99a i 164). Allí, però, també apareix en la variant *Cambó* (segurament manllevada del Llenguadoc), nom, il·lustrat pel bon patriota, gran mecenes, i menys gran polític, arre- 25 lat en alguns pobles de l'Alt i Baix Empordà; però també, més enllà de l'Albera: recullo *Prat d'en Jan kambú* a Estoer (xxvi, 159.15); d'ací el dim.-hipocòric *Cambonat* («Michel Delba, dit *Cambonat*» en un doc. de 1575, Desplanque, o. c. 98a).

ETIM. En definitiva es tracta d'un mot cèltic, amplemant difós sobretot per les Gàl·lies, i derivat del cèltic comú KAMBO- 'corbat, arrodonit': irl. *camp*, ky. i còrn. *cam*, bretó *kamm* id.; per al qual veg. Pok., 35 *IEW* 918, Zimmer (ZVglSprfg xxxii, 231), Walde-Hofmann I, 148-9, i Holder, *Alt. Spr.* I, 714-5 i III, 1059-61. D'aquí es formaren nombrosos compostos toponímics, ja documentats pels Antics, i denominant un meandre fluvial o un camp de forma circular. En particular CAMBODUNUM, aplicat a un riu de l'Allgau i al fort que hi aixecaren els celtas, d'on el nom de Kempton (Holder, Krahe, *Unsre Ältesten Flussnamen*, 9-10), ja *Καμβόδουνον* en Estrabó (IV, 206, 6.8), nom que es repetia com a fort dels *Brigantes*, en el York- 45 shire (així ja en Ptolemeu, en Baeda i en el Ravennate); *Cambo-frutus*, *Cambo-lectri*, *Cambobriga* (> *Kamberg*) i el molt repetit CAMBO-RITUS 'gual del meandre', del qual descendeixen els cinc o sis *Chambord* o *Chambourg* de França.

No menys fecund ha estat el derivat KAMBON-, sens dubte nom de camps de forma més o menys arrodonida: l'ètimon dels noms catalans que estudiem; en el nostre NE. la terminació -N's es reduïa a -s (com en *Camós*, i com veiem repetir-se en els nostres articles 55 *Caixàs*, *Ravós* etc. i no sense ultracorreccions com *Falgós* > *Falgons*).

Però és clar que és molt més copiós França endins, com ens ho mostren els *Chambon* del domini d'Oil; però també *Cambó* en el Gard i el Tarn, *Le Cambou* 60

En PVArGc, 379-80), recullo testimonis de *Camon* a la Vall d'Aran i molts parlars de més a ponent. *Camou* pda. muntanyenca a la vall de Cauterès (2° 75 × 47° 60); bearn. *camou* «terrain fertile près d'un cours d'eau» (Palay), amb derivat *cambouès*, més al Nord; «une pelouse fertile qui est en pente, près d'un cours d'eau» es diu *kamú* a Baredje, Cauterès i Bagneres de Bigorra; amb un cas prop de Tardets, quatre a Donapaleu, dos a Sauveterre i tres a Salies de Bearn, arran del límit amb el basc, un *Camous* prop d'Orthés, i *Les Camons* a Navarrençs (ZRPb LII, 492). En *Le Gascon*, § 388, segona ed. § 326, Rohlf's el registra des de l'alta Garona fins al Lavedà. En fi sobreïx cap a l'alt Aragó. *El Cambón* (Elcock, *Top.* 84); Sallent *kambilón*, ZRPb LVII, 333, «pastor» (Kuhn, *RLiR* XI, 212); Écho *camón* id. i sovint designant un «barranco» en aquest terme: *camón* de *kamoluéngo* (id. *RLiR* XI, 70).

Altrament ja el trobem com apellatiu en textos medievals: oc. *cambon* «espèce de champ» (PDPF); i en el poema *Aigar e Maurin*, delfinès o francoprovençal: «Fors es li caples que tenen li baron: / Drauge de Saure poig'al socors Folcon. / e-l fils del rei fait son tor per *cambon*»; «ke s'el li bause a guisa de felon, / e eu l'encontre, en plan ne en *cambon*, / tot lo reiame metrai a devison» (vv. 17, 296) ed. Brossner, *RFgn* XIV, 48 i 57).

També és clar que deriven d'aquesta arrel cèltica, el cat. *cama* o *cameta* 'peça corba que forma part de l'arada', *camissa* 'timó de l'arada', i *camó* 'cada una de les peces corbes que formen la roda del carro'; amb els seus congèneres cat. i cast. que aplego en el *DECat* II, 448-9 i *DECH* I, 775b57; anàlegs al tipus *ΚΑΜΒΙΤΑ* 'llanta de les rodes' que ha donat el bretó *cambet an rot* i el fr. *jante*. Més incert és que a base d'això es puguin explicar formes, on trobem -m-, sense la -b-, en parlars on esperariem que aquesta s'hagués conservat: l'antic NL gallec *Camões* (avui *Camós*), d'on es creu provinent el cognom port. *Câmões* (Joaq. da Silveira, *Biblos* (Coimbra) III, 1927, i *RLus.* XXIV, 212-3; *Camoeiras*, p. 210, *Camondos RLus.* xxxviii, 301-2. Potser el nom de la *Val Camonica*, en els Alps venètics [-nieca fi S. xv]; els NLL toscans *Camoni*, *Camone* provindrien del NP II. *Camonius*, segons Pieri, *Top. dell'Arno* 76).